

Merenkukuhallitus

TIEDOTUSLEHTI NRO 12/1.7.1993

MERENKUKUHALLINTO

Merenkululaitoksesta annettua asetusta (53/90) on muutettu 28.5.1993 annetulla asetuksella (470/93), joka tuli voimaan 2.6.1993.

Oheisena julkaistaan voimassa olevassa muodossaan seuraavat merenkukuhallintoa koskevat säännökset:

laki merenkululaitoksesta 5.1.1990 (13/90);

asetus merenkululaitoksesta 19.1.1990 (53/90);

asetus merenkukuhallinnosta 24 §, 26.10.1925 (299/25); sekä

liikenneministeriön päätös merenkukupiireistä 25.1.1990 (92/90).

Oikeustoimiston päällikkö

Hannu Makkonen

Asiaa koskevat tiedustelut:

Oikeustoimisto ja
hallintotoimisto

Tämä tiedotuslehti
korvaa tiedotuslehden:

7/1.3.1990

Tätä julkaisua myy:

Merenkukuhallitus
Tilastotoimisto
Vuorimiehenkatu 1
PL 158, 00141 Helsinki
puh. (90) 18 081

LAKI MERENKULKULAITOKSESTA (5.1.1990/13)

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §. Merenkulkuhallintoa varten on liikenneministeriön alainen merenkululaitos, jossa on merenkulkuhallitus ja merenkulkupiirien muodostama piirihallinto.

2 §. Merenkululaitoksen tehtävänä on seurata merenkulun ja siihen liittyvien elinkeinojen kehitystä sekä ryhtyä liikenneministeriön asettamien tavoitteiden mukaisesti merenkulkua edistäviin, turvaaviin ja järjestäviin toimenpiteisiin.

Merenkululaitoksen tulee suorittaa ne selvitys-, kokeilu-, seuranta- ja suunnittelutoimeksiannot, jotka liikenneministeriö laitokselle antaa, sekä lisäksi huolehtia niistä tehtävistä ja toimeksiannoista, jotka sille erikseen säädetään tai määrätään.

3 §. Merenkululaitoksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

4 §. Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

5 §. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1990.

Tällä lailla kumotaan merenkulkuhallinnon viroista ja toimista 18 päivänä joulukuuta 1936 annettu laki (426/36).

ASETUS MERENKULKULAITOKSESTA (19.1.1990/53)

Liikenneministerin esittelystä säädetään merenkululaitoksesta 5 päivänä tammikuuta 1990 annetun lain (13/90) 3 ja 4 §:n nojalla:

Merenkukuhallitus

1 §. Merenkukuhallituksessa on yleinen osasto, merenkulkuosasto, liikenneosasto, väyläosasto ja merikarttaosasto.

2 §. Yleiselle osastolle kuuluvat yleistä hallintoa, taloutta, lainsäädäntöä ja oikeudellisia kysymyksiä koskevat asiat, merenkulkuosastolle merenkulun ja veneilyn turvallisuutta ja valvontaa koskevat asiat, liikenneosastolle jäänmurtoa, luotsausta ja aluskalustoa koskevat asiat, väyläosastolle väyliä, kanavia ja satamia koskevat asiat sekä merikarttaosastolle merenmittausta ja merikarttoja koskevat asiat.

3 §. Osastojen jakautumisesta yksikköihin ja niiden tehtävistä määrätään merenkululaitoksen työjärjestyksessä. Työjärjestyksessä voidaan määrätä myös osastojen ulkopuolista yksiköistä.

Piirihallinto

4 §. Merenkululaitoksen tehtävien alueellista hoitoa varten maa on jaettu merenkulkupiireihin. Merenkulkupiirit ovat merenkukuhallituksen alaisia.

Liikenneministeriö määrää merenkulkupiirien lukumäärän, rajat ja keskushallintopaikat.

3 mom. on kumottu A:lla 28.5.1993/470.

5 §. Merenkulkupiirille kuuluvat toimialueellaan merenkulun ja veneilyn turvallisuutta ja valvontaa, luotsausta, aluskalustoa, väyliä, kanavia ja satamia sekä yhteysalusliikennettä koskevat asiat siten kuin niistä tässä asetuksessa säädetään ja merenkululaitoksen työjärjestyksessä tarkemmin määrätään.

Merenkulkupiirin tulee toimia laitoksen toimintaperiaatteiden ja piirille asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Merenkukuhallitus voi määrätä merenkulkupiirin suorittamaan tehtäviä toisen piirin alueella.

Merenkululaitoksen johtokunta

6 §. Merenkululaitoksen toimintaa ohjaa ja valvoo valtioneuvoston neljäksi vuodeksi kerrallaan asettama johtokunta.

Johtokuntaan kuuluu merenkululaitoksen pääjohtaja puheenjohtajana, varapuheenjohtaja sekä enintään kuusi muuta jäsentä, joista yksi on määrättävä merenkululaitoksen edustavimpien henkilöstöjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

Liikenneministeriö vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkiot.

7 §. Johtokunnan tehtävänä on:

1) päättää merenkululaitoksen toimintalinjoista ja käytännön tavoitteista ottaen huomioon liikenneministeriön laitokselle asettamat tavoitteet;

2) päättää merenkululaitoksen hallinnon järjestämisestä;

3) päättää laitoksen talousarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta; (28.5.1993/470)

4) ohjata ja valvoa laitokselle asetettujen tavoitteiden toteuttamista;

5) antaa ne laitoksen toimivaltaan kuuluvat määräykset ja ohjeet, joita se ei ole siirtänyt pääjohtajan tai laitoksen muun virkamiehen annettaviksi;

6) ratkaista 18 §:n 3 momentissa tarkoitettut nimitysasiat ja antaa lausunto pääjohtajan ja merenkuluosaston päällikkönä toimivan merenkulkuneuvoksen nimitysasiassa; (28.5.1993/470)

6 a) perustaa ja lakkauttaa ylijohtajan, merenkulkuneuvoksen ja piiripäällikön virat (28.5.1993/470); sekä

7) käsitellä muita laitoksen kannalta merkittäviä asioita, joiden esittelystä johtokunnalle päättää pääjohtaja.

8 §. Johtokunta on päätösvaltainen, kun sen kokouksessa on läsnä puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kolme muuta jäsentä.

Johtokunnan kokouksessa päätetään asiat erimielisyyden sattuessa yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan päätökseksi tulee se mielipide, jota kokouksen puheenjohtaja on kannattanut.

Johtokunta vahvistaa tarkemmat määräykset asiain käsittelystä johtokunnassa.

Henkilöstö ja sen tehtävät

9 §. Merenkululaitoksen päällikkönä on pääjohtaja. Merenkulkuhallituksen yleisen osaston päällikkönä on ylijohtaja ja muiden osastojen päällikköinä merenkulkuneuvokset.

Merenkulkupiirin päällikkönä on piiripäällikkö.

Lisäksi merenkululaitoksessa on muuta virkasuhteissa ja työsopimussuhteissa olevaa henkilökuntaa. (28.5.1993/470)

10 §. Pääjohtaja johtaa merenkulkulaitosta ja vastaa siitä, että laitoksen tehtävät hoidetaan tehokkaasti ja taloudellisesti. Lisäksi hän huolehtii johtokunnan päätösten toimeenpanosta.

11 §. Ylijohtaja ja merenkulkuneuvokset avustavat pääjohtajaa laitoksen johtamisessa.

Merenkulkulaitoksessa johtotehtävissä olevat vastaavat heidän johdettavakseen kuuluvan toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuudesta.

Asioiden ratkaiseminen merenkulkuhallituksessa

12 §. Merenkulkuhallitukselle kuuluvat asiat ratkaisee

- 1) johtokunta;
- 2) pääjohtaja; tai
- 3) muu virkamies, jolle sellainen toimivalta on työjärjestyksessä annettu.

Johtokunnassa käsiteltävät asiat ja asiat, joissa merenkulkuhallitus on valitusviranomainen, ratkaistaan esittelystä.

Työjärjestyksessä määrätään, mitkä muut asiat ratkaistaan esittelystä.

13 §. Pääjohtaja ratkaisee asiat, joita ei ratkaista johtokunnassa tai joita hän ei ole siirtänyt muun virkamiehen ratkaistavaksi.

Asiat, joissa merenkulkuhallitus on valitusviranomainen, pääjohtaja ratkaisee ylijohtajan tai asianomaisen merenkulkuneuvoksen esittelystä.

14 §. Pääjohtaja, ylijohtaja tai merenkulkuneuvos voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Asioiden ratkaiseminen merenkulkupiirissä

15 §. Piiripäällikkö ratkaisee merenkulkupiirille kuuluvat asiat lukuun ottamatta asioita, jotka 2 momentin mukaan kuuluvat merenkuluntarkastuksen ylitarkastajalle.

Piirin merenkuluntarkastuksen ylitarkastaja ratkaisee merenkulun turvallisuusvalvontaan kuuluvat asiat. Hänen tehtävänä on lisäksi ilmoittaa syyteeseen merenkulkua koskevien säännösten rikkomiset.

16 §. Piiripäällikön ja merenkuluntarkastuksen ylitarkastajan ratkaisovaltaa voidaan työjärjestyksessä siirtää muulle piirin virkamiehelle.

Piiripäällikkö tai merenkuluntarkastuksen ylitarkastaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Työjärjestyksessä määrätään, mitkä piirissä käsiteltävät asiat ratkaistaan esittelystä.

Virkojen kelpoisuusvaatimukset

17 §. Yleisenä kelpoisuusvaatimuksena merenkululaitoksen virkoihin on sellainen taito ja kyky, jota virkaan kuuluvien tehtävien menestyksellinen hoitaminen edellyttää.

Lisäksi vaaditaan:

- 1) pääjohtajalta ylempi korkeakoulututkinto tai merikapteeninkirja sekä merenkulun ja hallinnon tuntemusta;
- 2) ylijohtajalta oikeustieteen kandidaatin tutkinto tai muu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä perehtyneisyyttä hallinnollisiin tehtäviin ja merenkulkuasioihin;
- 3) merenkulkuneuvokselta soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai merikapteeninkirja ja perehtyneisyyttä osaston alaan kuuluviin tehtäviin; ja
4 k. on kumottu A:lla 28.5.1993/470.
- 5) piiripäälliköltä soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai merikapteeninkirja ja perehtyneisyyttä alan tehtäviin.
6 k. on kumottu A:lla 28.5.1993/470.

Pääjohtajalta, ylijohtajalta, merenkulkuneuvokselta ja piiripäälliköiltä vaaditaan myös käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Luotsihenkilökunnalla tulee lisäksi olla sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan kauppa-aluksella kansipalveluksessa olevalta, ja alushenkilökunnalla sellainen terveys ja kunto, joka vaaditaan vastaavaan tehtävään kauppa-aluksessa. (28.5.1993/470)

Virkojen täyttäminen

18 §. (28.5.1993/470) Pääjohtajan nimittää tasavallan presidentti valtioneuvoston esityksestä.

Merenkulkuosaston päällikkönä toimivan merenkulkuneuvoksen nimittää liikenneministeriö.

Ylijohtajan, muut merenkulkuneuvokset kuin 2 momentissa tarkoitetun merenkulkuneuvoksen ja piiripäällikön nimittää johtokunta.

Tässä pykälässä mainitut virat täytetään niitä haettavaksi julistamatta.

19 §. Merenkulkuhallituksen muut virat täyttää ja työsopimussuhteisen henkilöstön ottaa pääjohtaja, jollei tätä oikeutta ole työjärjestyksessä siirretty ylijohtajalle, merenkulkuneuvokselle tai muulle virkamiehelle.

Piirien ylitarkastajat nimittää pääjohtaja piiripäällikön annettua asiasta lausunnon. Muut merenkulkupiirien virat täyttää ja työsopimussuhteisen henkilöstön ottaa piiripäällikkö, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä. (28.5.1993/470)

Tilapäisen virkamiehen ottaa se viranomainen tai virkamies, joka nimittää vastaavan vakinaisen viranhaltijan, jollei työjärjestyksessä ole toisin määrätty.

Virkavapaus ja virkaatoimittavan virkamiehen ottaminen

20 §. Pääjohtajalle virkavapauden myöntää liikenneministeriö. Virkavapauden, joka kestää yli vuoden eikä perustu lakiin tai virkaehtosopimukseen, myöntää kuitenkin valtioneuvosto.

Liikenneministeriön tai johtokunnan nimittämälle virkamiehelle virkavapauden myöntää pääjohtaja. (28.5.1993/470)

Muille kuin 1 ja 2 momentissa mainituille merenkulkuhallituksen virkamiehille virkavapauden myöntää merenkulkuhallitus ja merenkulkupiirin virkamiehille merenkulkupiiri sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

21 §. Virkaan kuuluvien tehtävien hoitamisesta virkavapauden aikana päättää se viranomainen tai virkamies, joka myöntää virkavapauden, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Pääjohtajan viran ollessa avoinna päättää viran väliaikaisen hoitajan ottamisesta enintään vuodeksi liikenneministeriö ja yli vuodeksi valtioneuvosto. Muun avoinna olevan viran väliaikaisen hoitajan ottaa sama viranomainen tai virkamies, joka määrää viransijaisen, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

22 §. Pääjohtajan estyneenä ollessa hänen sijaisenaan toimii ylijohtaja. Pääjohtajan esityksestä liikenneministeriö voi määrätä hänelle myös muita sijaisia.

Ylijohtajan ja merenkulkuneuvoksen sijaisen määrää pääjohtaja.

Piiripäällikön sijaisen määrää pääjohtaja piiripäällikön esityksestä.

23 §. Mitä 20 ja 21 §:ssä on säädetty virkamiehistä noudatetaan soveltuvin osin myös työsopimussuhteessa olevaan henkilökuntaan.

Erinäisiä säännöksiä

24 §. Merenkulkuhallitus kantaa ja vastaa valtion puolesta ja valvoo tuomioistuimissa ja virastoissa valtion etua ja oikeutta kaikissa merenkululaitosta koskevissa asioissa.

Merenkulkuhallituksen oikeustoimiston toimistopäälliköllä on oikeus joko itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä tuomioistuimissa, muissa viranomaisissa, välimiesmenettelyssä ja toimituksissa valvoa valtion etua ja oikeutta sekä edustaa niissä merenkululaitosta.

Merenkulkupiirin päällikkö tai hänen valtuuttamansa on oikeutettu edustamaan valtiota merenkulkupiiriä koskevista asioista, joissa merenkulkuhallituksen edustaja ei ole paikalla.

25 §. Merenkulkuhallituksella on oikeus, jollei erikseen ole toisin säädetty tai määrätty:

- 1) ostaa ja vuokrata maa- ja vesialueita;
- 2) antaa vuokralle hallintaansa kuuluvia maa- ja vesialueita ja rakennuksia ja määrätä niistä perittävät vuokrat voimassa olevien säännösten rajoissa; sekä
- 3) harkitsemillaan ehdoilla vuokrata tai lainata muille valtion virastoille ja laitoksille tai muutoin yleishyödylliseen tarkoitukseen ajoneuvoja, koneita, laitteita ja muita varastoesineitä, jollei niitä tarvita merenkululaitoksen omaan käyttöön.

Merenkulkuhallitus voi oikeuttaa merenkulkupiirin ryhtymään edellä mainittuihin toimenpiteisiin.

26 §. Pääjohtaja antaa johtokunnan päättämässä rajoissa työjärjestyksessä tarkemmat määräykset merenkululaitoksen sisäisestä työnjaosta ja hallinnon järjestämisestä.

Voimaantulo

27 §. Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1990.

Tällä asetuksella kumotaan:

- 1) merenkulkuhallinnosta 26 päivänä lokakuuta 1925 annettu asetus (299/25) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, kuitenkin siten, että asetuksen 24 § jää toistaiseksi voimaan; ja
- 2) kanavalaitoksesta 20 päivänä tammikuuta 1989 annettu asetus (71/89).

28 §. Kanavalaitoksesta annetussa asetuksessa mainitut kanavalaitoksen tehtävät ja maa- ja vesialueiden hallinta siirtyvät tämän asetuksen voimaantullessa merenkululaitokselle. Kanaviin luetaan kuuluvaksi myös Suomen Tasavallan ja Sosialististen Neuvostotasavaltain Liiton kesken Saimaan kanavan Neuvostoliitolle kuuluvan osan ja Malyj Vysotskij-saaren vuokraamisesta Suomen Tasavallalle tehdyllä sopimuksella (SopS 40/63) vuokrattu Neuvostoliiton puoleinen kanavan osa vuokrattuine maa- ja vesialueineen sekä vuokrasopimuksen perusteella rakennettuine rakenteineen ja laitteineen.

29 §. Ennen tämän asetuksen voimaantuloa liikenneministeriö voi päättää merenkulkupiirien lukumäärästä, piirien rajoista ja keskushallintopaikoista, minkä lisäksi voidaan ryhtyä muihinkin asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Jos merenkululaitoksen virka täytetään ennen tämän asetuksen voimaantuloa, noudatetaan tämän asetuksen säännöksiä. Edellä 18 §:n 2 momentissa mainitut virat saadaan kuitenkin täyttää ilman johtokunnan lausuntoa.

ASETUS MERENKULKUHALLINNOSTA (26.10.1925/299)

Kauppa- ja Teollisuusministerin esittelystä säädetään täten merenkulkuhallinnosta seuraavaa:

24 §. Merenkuluntarkastajan tulee hankkia tarkat tiedot kaikista aluksista, jotka kulkevat hänen piirissään, erittäinkin niistä, joilla siellä on kotipaikkansa, niin myös, jos syytä ilmaantuu, toimittaa tarkkoja tutkimuksia aluksilla saadakseen selville, ovatko ne merikelpoisessa kunnossa sekä onko niissä tarpeellinen ja asianmukainen miehistö.

Mainittua tarkoitusta varten on merenkuluntarkastaja, milloin hyvänsä hän sitä vaatii, päästettävä aluksiin, joilla kauppamerenkulkua harjoitetaan tahi matkustajia muuten kuljetetaan. Hän on myös oikeutettu päälliköiltä ja muilta aluksissa palvelevilta henkilöiltä vaatimaan tietoja sekä toimittamaan niitä katsastuksia ja tutkimuksia, joihin hänen virkavelvollisuutensa antavat aihetta.

Merenkuluntarkastajan tulee myös hankkia tieto niistä tapauksista, jolloin hänen piirissään meriprotesteja ja meriselityksiä oikeudelle annetaan tahi merioikeusjuttuja, jotka liittyvät hänen virkatoimintaansa kuuluviin seikkoihin, tuomioistuimissa käsitellään sekä, mikäli mahdollista, olla oikeudessa läsnä ja koettaa tuomioistuimen kautta riitapuolilta ja todistajilta hankkia tietoja, jotka hän katsoo aluksentarkastusta varten tarpeellisiksi.

Tällaisten juttujen ja asiain pöytäkirjoja tulee merenkuluntarkastajan viran puolesta oikeudelta pyytää ja tarkastettaviksi merenkulkuhallituksen merenkulkuosastolle lähettää. Samassa tarkoituksessa tulee julkisen notaarin tai sen, joka hänen tehtäviään hoitaa, samoin kuin tullikamarin taikka kruununpalvelijan heti, kun meriprotesti on tehty, asianomaiselle merenkuluntarkastajalle maksutta lähettää jäljennös protestipöytäkirjasta, jos protesti koskee alusten yhteentörmäystä, karilleajoa tai muuta vahingoittumista.

**LIIKENNEMINISTERIÖN PÄÄTÖS
MERENKULKUPIIREISTÄ (25.1.1990/92)**

Liikenneministeriö on merenkululaitoksesta 19 päivänä tammikuuta 1990 annetun asetuksen (53/90) 4 §:n 2 momentin ja 29 §:n 1 momentin nojalla päättänyt:

1 §. Maa jaetaan neljään merenkulkupiiriin seuraavasti:

- 1) Suomenlahden merenkulkupiiri, johon kuuluvat Uudenmaan lääni ja Kymen läänistä Kotkan ja Haminan kaupungit ja Pyhtään, Vehkalahden ja Virolahden kunnat keskushallintopaikkanaan Helsinki;
- 2) Saaristomeren merenkulkupiiri, johon kuuluvat Turun ja Porin lääni sekä Ahvenanmaan maakunta keskushallintopaikkanaan Turku;
- 3) Pohjanlahden merenkulkupiiri, johon kuuluvat Vaasan, Oulun ja Lapin läänit keskuspaikkanaan Vaasa; ja
- 4) Järvi-Suomen merenkulkupiiri, johon kuuluvat ne Kymen läänin kaupungit ja kunnat, jotka eivät kuulu Suomenlahden piiriin, sekä Mikkelin, Pohjois-Karjalan, Kuopion, Keski-Suomen ja Hämeen läänit keskushallintopaikkanaan Lappeenranta.

2 §. Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1990.

